

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 29 ΚΑΙ 30
ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ
ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2018 ΕΩΣ 2023**

**ΕΡΓΟ «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ALIRION SOLAR ENERGY LTD ΙΣΧΥΟΣ 2.317 KW ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
ΑΣΤΡΟΜΕΡΙΤΗ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ»**

ΑΡ. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ: ΛΕΥ/00879/2023

1. Εισαγωγή

Στα πλαίσια του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου του 2018, και των τροποποιήσεών του, η Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) για το Έργο υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή με σχετική επιστολή από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (Αρ. Φακ. ΛΕΥ/00879/2023 και ημερομηνία 24 Αυγούστου 2023) για αξιολόγηση.

Με την υποβολή της πιο πάνω ΜΕΕΠ, ο κύριος του έργου προχώρησε, όπως προβλέπουν οι πιο πάνω Νόμοι, στη γνωστοποίηση σε δύο (2) ημερήσιας κυκλοφορίας εφημερίδες, για την υποβολή στην Περιβαλλοντική Αρχή εντός τριάντα (30) ημερών, απόψεων ή παραστάσεων από το κοινό αναφορικά με το περιεχόμενο της ΜΕΕΠ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον.

Για το εν λόγω έργο πραγματοποιήθηκε δημόσια διαβούλευση μέσω δημόσιας παρουσίασης, που έγινε σε αίθουσα του Κοινοτικού Συμβουλίου Αστρομερίτη. Επιπλέον, η προκαταρκτική Έκθεση της ΜΕΕΠ ήταν διαθέσιμη σε έντυπη μορφή στα γραφεία του Κοινοτικού Συμβουλίου Αστρομερίτη.

Στις 30 Απριλίου 2024, το Τμήμα Περιβάλλοντος ζήτησε συμπληρωματικά στοιχεία για το προτεινόμενο έργο, τα οποία υποβλήθηκαν. Ακολούθως, η Επιτροπή Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον εξέτασε το Έργο σε συνεδρία της, στις 02 Ιουλίου 2024, όπου προέκυψε ανάγκη για υποβολή πρόσθετων συμπληρωματικών στοιχείων, τα οποία ζητήθηκαν μέσω επιστολής, την 01 Αυγούστου 2024, και υποβλήθηκαν στις 11 Σεπτεμβρίου 2024. Το θέμα επανεξετάστηκε σε συνεδρία της Επιτροπής Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, στις 24 Σεπτεμβρίου 2024.

Η παρούσα Γνωμοδότηση της Περιβαλλοντικής Αρχής ετοιμάστηκε με βάση τις απόψεις των μελών της Επιτροπής, την επιτόπια επίσκεψη που εκτελέστηκε στον χώρο ανάπτυξης, τις θέσεις των διαφόρων Τμημάτων και τη ΜΕΕΠ.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

Το προτεινόμενο έργο (ΠΕ) αφορά κατασκευή και λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 2,317 kW με σύστημα αποθήκευσης ενέργειας, της εταιρείας ALIRION SOLAR

ENERGY LTD. Ο χώρος ανάπτυξης χωροθετείται εντός των τεμαχίων με αρ. 303 και 304, Φ/Σχ. 29/10, στην κοινότητα Αστρομερίτη, της επαρχίας Λευκωσίας. Τα τεμάχια εμπίπτουν εντός της πολεοδομικής ζώνης Γ3. Το συνολικό εμβαδόν των τεμαχίων είναι 24.416 m². Η πρόσβαση στα τεμάχια θα γίνεται μέσω εγγεγραμμένου χωμάτινου δρόμου.

Στο προτεινόμενο έργο θα εγκατασταθούν 3.830 πολυκρυσταλλικά ΦΒ πλαίσια ισχύος 605 Watt και θα τοποθετηθούν σε σειρές σε σταθερές μεταλλικές βάσεις με τη μέθοδο της πασσαλόμπτυξης. Επίσης θα τοποθετηθεί περίφραξη περιμετρικά του χώρου των πλαισίων, η οποία θα απέχει από το έδαφος ώστε να επιτρέπει τη μετακίνηση ειδών πανίδας. Στο έργο περιλαμβάνεται η τοποθέτηση υποσταθμού μέσης τάσης με μετασχηματιστή και ένας χώρος στάθμευσης. Εκτιμάται ότι το ΦΒ πάρκο θα συνδεθεί με υφιστάμενο υποσταθμό «Ορούντα», ενώ σύμφωνα με την ΜΕΕΠ, θα χρειαστεί να πραγματοποιηθούν εργασίες σύνδεσης του ΦΒ πάρκου με το Δίκτυο Μέσης Τάσης της του Ιδιοκτήτη Δικτύου Μεταφοράς (ΑΗΚ).

Η χρήση γης στην ΑΠΜ είναι γεωργική. Σήμερα περιορίζεται σε ξηρικές καλλιέργειες (σιτηρά) ενώ μέχρι πρόσφατα καλλιεργούνταν και ελιές. Στην ευρύτερη περιοχή μελέτης (ΕΠΜ) πέραν από τις καλλιεργήσιμες ή εγκαταλελειμμένες γεωργικές εκτάσεις γης, παρατηρούνται αγρωστώδη βλάστηση και χαμηλή φυσική ποώδης βλάστηση όπου συναντάται σε πολλές περιοχές της Κύπρου, γεωργικές εκτάσεις, και ελαιώνες. Κοντά στα τεμάχια μελέτης υπάρχουν τρία ΦΒ πάρκα σε λειτουργία. Το πλησιέστερο βρίσκεται ανατολικά του τεμαχίου 303 και εφάπτεται αυτού και πρόκειται για ΦΒ πάρκο δυναμικότητας 1550 kW. Τα άλλα δύο ΦΒ πάρκα βρίσκονται σε απόσταση 500-600 m νοτιοανατολικά των τεμαχίων μελέτης και έχουν συνολική δυναμικότητα 3000 kW. Εντοπίστηκε υδατόρεμα σε απόσταση περίπου 50 μέτρα από το πλησιέστερο όριο της ανάπτυξης, χωρίς ωστόσο να επηρεάζεται. Τα υπό ανάπτυξη τεμάχια βρίσκονται σε απόσταση 920 μέτρα από το πλησιέστερο όριο οικιστικής ζώνης, της κοινότητας Αστρομερίτη. Η εκτιμώμενη έκταση του εδάφους που θα σφραγιστεί με την ολοκλήρωση των κατασκευαστικών εργασιών του προτεινόμενου έργου θα είναι ~ 58,2 m².

Η περιοχή μελέτης δεν εμπίπτει σε καμία περιοχή του δικτύου Natura 2000. Απέχει περίπου 5,460 m από την περιοχή «ΖΕΠ Περιοχή Ατσα - Άγιος Θεόδωρος (CY2000014)».

Όσον αφορά τη χλωρίδα της ΑΠΜ, σύμφωνα με την ΜΕΕΠ, εντός των τεμαχίων της προτεινόμενης ανάπτυξης εντοπίστηκαν 6 είδη χλωρίδας, εκ των οποίων κανένα δεν αποτελεί είδος του Κόκκινου Βιβλίου, ενώ δεν εντοπίστηκε κάποιος σημαντικός οικότοπος. Εντός των υπό μελέτη τεμαχίων καταγράφηκαν 152 δέντρα ελιών για τα οποία εξασφαλίστηκε σχετική έγκριση από το αρμόδιο Τμήμα Δασών, για αποκοπή πριν την αίτηση για πολεοδομική άδεια για φ/β πάρκο.

Όσον αφορά τα είδη πανίδας, εκτελέστηκαν συνολικά οκτώ (8) επιτόπιες καταγραφές πτηνοπανίδας, μεταξύ Οκτωβρίου 2022 και Φεβρουαρίου 2023, σύμφωνα με τον οδηγό της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας. Συνολικά καταγράφηκαν 18 είδη πτηνών εκ των οποίων τέσσερα (4) είδη προσδιορίστηκαν ως προτεραιότητα διατήρησης. Κανένα από τα είδη που παρατηρήθηκαν δεν ανήκει στο Παράρτημα 1 της Οδηγίας για τα Πουλιά της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2009/147/ΕΚ). Το είδος με το μεγαλύτερο οικολογικό ενδιαφέρον όπου παρατηρήθηκε κατά της εποπτεύσεις ήταν το *Anthus pratensis* (Λιβαδογαλούδι) το οποίο ανήκει στα Ευρωπαϊκά Πτηνά Προστασίας (SPEC 1).

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το Έργο και των πιθανών επιπτώσεων που το Έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

Πιο κάτω αναφέρονται οι κύριες δυνητικές επιπτώσεις που καταγράφηκαν στην ΜΕΕΠ, κατά τις διάφορες φάσεις του προτεινόμενου έργου:

3.1. Επιπτώσεις κατά τη φάση κατασκευής

i. Επιπτώσεις στο έδαφος

Το έδαφος εκτιμήθηκε ότι δύναται να επηρεαστεί από την αποψίλωση της βλάστησης, την σφράγιση εδάφους, τις χωματοургικές εργασίες, την διακίνηση βαρέων οχημάτων στο εργοτάξιο και από πιθανά περιστατικά διαρροής υλικών, ιδιαίτερα επικίνδυνων υγρών αποβλήτων, και διάβρωσης.

ii. Επιπτώσεις στους υδάτινους πόρους

Οι υδάτινοι πόροι και τα υδατικά στοιχεία της περιοχής εκτιμήθηκε ότι δύναται να επηρεαστούν από τυχόν μη ορθή διαχείριση αποβλήτων, πιθανά περιστατικά διαρροής υλικών (όπως καυσίμων και μηχανέλαιων) και από τις χωματοургικές εργασίες που θα εκτελεσθούν στα πλαίσια του έργου.

iii. Επιπτώσεις στην ποιότητα της ατμόσφαιρας

Οι κύριες δυνητικές επιπτώσεις που αναγνωρίστηκαν αναφορικά με τον επηρεασμό της ποιότητας της ατμόσφαιρας αφορούν την εκπομπή σκόνης και καυσαερίων από τη διακίνηση βαρέων οχημάτων στο εργοτάξιο, την εκτέλεση χωματοургικών εργασιών και την αποθήκευση μπάζων και πρώτων υλών.

iv. Επιπτώσεις στο ακουστικό και ανθρωπογενές περιβάλλον

Το ακουστικό περιβάλλον της περιοχής αναμένεται να επηρεαστεί από το θόρυβο και δονήσεις που εκτιμάται ότι θα παράγονται κατά την εκτέλεση χωματοургικών εργασιών, τη διακίνηση βαρέων οχημάτων και την κατασκευή του προτεινόμενου έργου. Λήφθηκαν επίσης υπόψη οι επιπτώσεις στο κυκλοφοριακό, στους τομείς κοινής ωφελείας και στις χρήσεις γης.

v. Επιπτώσεις στην αισθητική της περιοχής/στο φυσικό τοπίο

Οι εκτιμώμενες επιπτώσεις ως προς την αισθητική του τοπίου της επιτροπής αφορούν κυρίως την δημιουργία, εγκατάσταση και λειτουργία του εργοταξίου για την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου.

vi. Επιπτώσεις στην χλωρίδα και πανίδα/ορνιθοπανίδα

Η βιοποικιλότητα του χώρου ανάπτυξης και της άμεσα περιβάλλουσας περιοχής του προτεινόμενου έργου δύναται να επηρεαστεί από την υλοτομία των ελαιόδεντρων και την αφαίρεση βλάστησης από τον χώρο ανάπτυξης.

3.2. Επιπτώσεις κατά τη φάση λειτουργίας

i. Επιπτώσεις στο έδαφος

Εκτιμήθηκε ότι οι επιπτώσεις στο έδαφος θα είναι αμελητέες, καθώς δεν θα υπάρξει δημιουργία μεγάλης ποσότητας στερεών και υγρών αποβλήτων.

ii. Επιπτώσεις στους υδάτινους πόρους

Οι υδάτινοι πόροι και τα υδατικά στοιχεία της περιοχής εκτιμήθηκε ότι δύναται να επηρεαστούν μερικώς από τις εργασίες συντήρησης του έργου.

iii. Επιπτώσεις στην ποιότητα της ατμόσφαιρας

Σχετικές αρνητικές επιπτώσεις δύναται να προκύψουν από τη μετακίνηση οχημάτων για σκοπούς συντήρησης του έργου, ενώ θετικές επιπτώσεις εκτιμάται ότι θα προκύψουν

λόγω μείωσης της εκπομπής αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα ως αποτέλεσμα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

iv. Επιπτώσεις στην χλωρίδα και πανίδα/ορνιθοπανίδα

Σύμφωνα με την ΜΕΕΠ, εκτιμήθηκε ότι δεν θα προκληθούν αλλαγές στην χλωρίδα διότι δεν επηρεάζει το κλίμα (θερμοκρασία, υγρασία κλπ.) της περιοχής ούτε θα επηρεάσει καμιάς μορφής ήμερη ή άγρια πανίδα που ζει και κινείται στο έδαφος, αφού δεν προκαλεί μεταβολές σε παραμέτρους που σχετίζονται με αυτή.

v. Επιπτώσεις στην αισθητική της περιοχής/στο φυσικό τοπίο

Η αισθητική της περιοχής του προτεινόμενου έργου εκτιμάται ότι θα επηρεαστεί λόγω της οπτικής όχλησης που θα προκληθεί από το προτεινόμενο έργο, των όποιων ανακλάσεων θα προκαλούνται, της αλλαγής χρήσης γης και της αφαίρεση βλάστησης.

vi. Επιπτώσεις στο ακουστικό και ανθρωπογενές περιβάλλον

Περιορισμένος θόρυβος δύναται να προκύψει από την προσέλευση οχημάτων για σκοπούς συντήρησης του προτεινόμενου έργου.

3.3. Συσσωρευτικές Επιπτώσεις

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρατέθηκαν στην ΜΕΕΠ και σύμφωνα με τα αποτελέσματά της, έχοντας λάβει υπόψη τα υφιστάμενα και προτεινόμενα έργα στην περιβάλλουσα περιοχή, γενικότερα δεν αναμένεται να προκληθούν σημαντικές συσσωρευτικές επιπτώσεις κατά την κατασκευή του προτεινόμενου έργου, καθώς οι αναπτύξεις που εντοπίζονται στην περιβάλλουσα περιοχή βρίσκονται ήδη σε λειτουργία. Κατά τη λειτουργία του προτεινόμενου έργου οι συναθροιστικές επιπτώσεις περιορίζονται σε θέματα επηρεασμού της οικολογίας εξαιτίας του θορύβου στην περιοχή και από τις τυχόν διαρροές καυσίμων, μηχανέλαιων καθώς και παραγωγής στερεών και υγρών αποβλήτων. Για τα πιο πάνω η ΜΕΕΠ συμπεραίνει ότι μετριάζονται επαρκώς με τα μέτρα μετριασμού που προτείνονται σε αυτή.

4. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον σύμφωνα με την ΜΕΕΠ

Περίληπτικά, μερικά από τα κύρια μέτρα που προτάθηκαν για αντιμετώπιση των δυνητικών επιπτώσεων που εντοπίστηκαν για την κάθε φάση του προτεινόμενου έργου, είναι:

4.1. Μέτρα για αντιμετώπιση των επιπτώσεων κατά την κατασκευή του έργου

- i. Παρακολούθηση των εργασιών του εργολάβου για αποφυγή υιοθέτησης μεθόδων κατασκευής που επιτείνουν το πρόβλημα δημιουργίας σκόνης όπως διαβροχή του εδάφους του εργοταξίου
- ii. Κάλυψη των φορτίων των οχημάτων που μεταφέρουν χώμα ή άλλα δομικά υλικά (άμμος, χαλίκια, κτλ.) με κατάλληλα καλύμματα, για περιορισμό της διασποράς της σκόνης
- iii. Κατάλληλη χωροταξική επιλογή της θέσης εναπόθεσης των υλικών ώστε να ελαχιστοποιείται η πιθανότητα συμπαράσυρσής τους από τις επιφανειακές απορροές σε περίπτωση βροχόπτωσης
- iv. Στην περίπτωση που μέρος των μπαζών εκσκαφών θα πρέπει να απομακρυνθεί από τον χώρο κατασκευής του έργου, ο εργολάβος θα πρέπει να τα μεταφέρει σε αδειοδοτημένη εγκατάσταση διαχείρισης οικοδομικών αποβλήτων και αποβλήτων εκσκαφών
- v. Ο εργολάβος θα πρέπει να εξεύρει κατάλληλους χώρους για την αποθήκευση των χημικών υγρών αποβλήτων (πετρελαιοειδή, μηχανέλαια, καθαριστικά, λάδια, κτλ.) και να

- λάβει τις αναγκαίες πρόνοιες (λεκάνες συγκράτησης των υγρών αποβλήτων και των καυσίμων σε περίπτωση διαρροής) ώστε να αποφευχθεί η ρύπανση του εδάφους
- vi. Χρήση καυσίμων χαμηλής περιεκτικότητας σε θείο
 - vii. Συντήρηση του εξοπλισμού ώστε να εξασφαλιστεί η λειτουργία του σύμφωνα με τις προδιαγραφές των κατασκευαστών
 - viii. Αποκατάσταση του φυσικού τοπίου του εργοταξίου αμέσως μετά την ολοκλήρωση των εργασιών
 - ix. Όλα τα οχήματα θα πρέπει να ακολουθούν καθορισμένους και οριοθετημένους δρόμους. Απαγορεύεται η οδήγηση εκτός δρόμου και εκτός του χώρου κατασκευής για αποφυγή καταπάτησης της βλάστησης
 - x. Δημιουργία φυτοφρακτών (θάμνοι <3 m) περιμετρικά του ΦΒ πάρκου (παράλληλα με την περίφραξη/ δρόμο), ώστε να διατηρηθεί η συνδεσιμότητα των ενδιαιτημάτων
 - xi. Η περίφραξη του έργου να είναι φιλική προς το περιβάλλον και να είναι τέτοια ώστε να μην αποκλείει τα είδη πανίδας να εισέρχονται και να εξέρχονται (να αρχίζει από ύψος 20 cm από το έδαφος)
 - xii. Να υπάρχει παρακολούθηση των επιπέδων θορύβου με μηχανήματα ηχομετρίας στις ευαίσθητες περιοχές για να προλαμβάνονται παράπονα
 - xiii. Εφαρμογή μέτρων για την αποτροπή ρύπανσης του εδάφους, και διαχείρισης περιστατικών ρύπανσης
 - xiv. Ετοιμασία και εφαρμογή σχετικού Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας

4.2. Μέτρα για αντιμετώπιση των επιπτώσεων κατά την λειτουργία του έργου

- i. Ετοιμασία και εφαρμογή Προγράμματος Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης
- ii. Να αναπτυχθεί Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης αντιμετώπισης των διαρροών χημικών / καυσίμων
- iii. Να αναπτυχθεί Σχέδιο Αντιμετώπισης πυρκαγιάς
- iv. Να εφαρμοστούν διαδικασίες για τον περιορισμό των επιπτώσεων στην κυκλοφορία και πρόκλησης ατυχημάτων
- v. Προτείνεται η δημιουργία φυτοφρακτών περιμετρικά του ΦΒ πάρκου, για την απόκρυψη του από σημεία θέας της περιοχής
- vi. Τακτική συντήρηση εξοπλισμού σύμφωνα με τις σχετικές νομοθεσίες και τις οδηγίες του κατασκευαστή
- vii. Λήψη μέτρων πυρασφάλειας για τα συστήματα αποθήκευσης ενέργειας (μπαταριών)
- viii. Η εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών πλαισίων να είναι τέτοια ώστε να περιορίζονται οι αντανάκλασεις κατά τη λειτουργία το ΦΒ πάρκου

5. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Για το προτεινόμενο έργο δεν κρίθηκε αναγκαία η εκπόνηση σχετικής Μελέτης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης, λόγω της χωροθέτησής του.

6. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά τη διαμόρφωση της θέσης της, έλαβε υπόψη τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 του Νόμου, τα συμπληρωματικά στοιχεία, τις θέσεις των μελών της Επιτροπής και άλλων εμπλεκόμενων Τμημάτων και Φορέων, και την επιτόπια επίσκεψη που εκτελέστηκε. Επίσης, λήφθηκε υπόψη η Γνωμάτευση της Περιβαλλοντικής Αρχής, με ημερομηνία 21.02.2022, για την Στρατηγική Μελέτη Επιπτώσεων στο Περιβάλλον σχετικά με τη Χωροθέτηση των Έργων που αξιοποιούν ΑΠΕ στον τομέα της Ηλεκτροπαραγωγής, βάσει της οποίας τα τεμάχια ανάπτυξης του προτεινόμενου έργου δεν εμπίπτουν σε περιοχή αποκλεισμού. Μετά από αξιολόγηση των πιο πάνω, η Περιβαλλοντική Αρχή δε φέρει ένσταση στην κατασκευή του έργου υπό τους όρους που αναφέρονται στο Παράρτημα Όρων, που επισυνάπτεται, και με την προϋπόθεση να τηρούνται οι προδιαγραφές λειτουργίας του κατασκευαστή, όπως και να γίνεται λεπτομερής και συνεχής έλεγχος του έργου, σύμφωνα με την περιβαλλοντική νομοθεσία.

Η θετική προσέγγιση της Περιβαλλοντικής Αρχής για το έργο δεν επεκτείνεται και δεν συμπεριλαμβάνει τυχόν κατασκευή ή και επέκταση των υποδομών σύνδεσης του έργου με το σύστημα μεταφοράς ενέργειας.

Η Γνωμοδότηση συνοδεύεται από Συνοπτικό Σημείωμα της Περιβαλλοντικής Αρχής για τον τρόπο και στο βαθμό στον οποίο ενσωματώθηκαν ή έτυχαν διαφορετικού χειρισμού τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων, όπως αναφέρεται στο Συνοπτικό Σημείωμα, που επισυνάπτεται.

Η Γνωμοδότηση έχει διάρκεια ισχύος όσο και η ισχύς της πολεοδομικής ή άλλης άδειας, νοουμένου ότι, στο διάστημα που μεσολαβεί, δεν επέρχεται μεταβολή των δεδομένων βάσει των οποίων αυτή εκδόθηκε.

Μαρία Πελεκάνου
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή
Αρ. Φακ. 02.10.011.005.001.220
30 Οκτωβρίου 2024

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 29(3)

ΕΡΓΟ «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ALIRION SOLAR ENERGY LTD ΙΣΧΥΟΣ 2.317 KW ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΣΤΡΟΜΕΡΙΤΗ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ»

ΑΡ. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ: ΛΕΥ/00879/2023

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης του έργου και της Μελέτης του, οι απόψεις των Τμημάτων / Υπηρεσιών / Φορέων που απαρτίζουν την Επιτροπή Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον εκφράστηκαν κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης της Επιτροπής.

Αξίζει να αναφερθεί ότι το Τμήμα Γεωργίας εξέφρασε τις απόψεις του γραπτώς, μέσω επιστολής με ημερομηνία 03 Οκτωβρίου 2023, στα πλαίσια των διαβουλεύσεων που έγιναν από τους μελετητές του έργου. Συγκεκριμένα, αναφέρει ότι το Τμήμα Γεωργίας δεν συστήνει τη λειτουργία του προτεινόμενου έργου, καθώς τα υπό μελέτη τεμάχια αποτελούν ενιαία συμπαγή γη, καλλιεργούνται με σιτηρά και ελαιόδεντρα και βρίσκονται εν μέσω οργανωμένων κτηνοτροφικών περιοχών.

Σημειώνεται ότι ο Διαχειριστής Συστήματος Διανομής, με ηλεκτρονικό μήνυμα ημερομηνίας 19 Αυγούστου 2024, ανέφερε ότι το φωτοβολταϊκό πάρκο βρίσκεται σε περιοχή όπου ο Υποσταθμός Μεταφοράς (Υποσταθμός «Ορούντα») στον οποίο θα μπορούσε να συνδεθεί έχει κορεστεί, και επομένως στην παρούσα φάση δεν μπορεί να συνδεθεί στο ηλεκτρικό δίκτυο (θα πρέπει πρώτα να αναβαθμιστεί).

Στα πλαίσια της διαβούλευσης που έγινε για το έργο και την Μελέτη του, δεν υποβλήθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος απόψεις ή παραστάσεις από το κοινό εντός του προκαθορισμένου διαστήματος τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση της σχετικής Γνωστοποίησης σε δύο (2) εφημερίδες ημερήσιας κυκλοφορίας.

Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι τα περισσότερα μέλη της Επιτροπής Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον εξέφρασαν αρνητική θέση προς την υπολοποίηση του προτεινόμενου έργου, κυρίως λόγω της αποκοπής / εκρίζωσης του ελαιώνα πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης. Ωστόσο, διευκρινίζεται ότι ο κύριος του έργου, στις 19 Απριλίου 2023, υπέβαλε αίτηση για παραχώρηση άδειας υλοτομίας των ελαιόδεντρων, στο Τμήμα Δασών και έλαβε επιστολή απάντησης, με ημερομηνία 15 Μαΐου 2023, στην οποία αναφέρεται ότι η έμφλοια στηθαία διάμετρος των ελαιόδεντρων είναι μικρότερη των 50 εκατοστών και ως εκ τούτου δεν χρειάζεται οποιαδήποτε άδεια υλοτομίας / εκρίζωσης για τα εν λόγω έργα. Μετά την ολοκλήρωση της πιο πάνω διαδικασία κατατέθηκε η αίτηση για πολεοδομική άδεια και η ΜΕΕΠ στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως.

Τα πιο πάνω λήφθηκαν υπόψη στην ετοιμασία των όρων της εν λόγω Γνωμοδότησης.

**ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ, 2024**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΟΡΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΜΕΕΠ για την κατασκευή και λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου ισχύος 2317 kW, ιδιοκτησία της εταιρείας ALIRION SOLAR ENERGY LTD στην κοινότητα Αστρομερίτη της επαρχίας Λευκωσίας

Αρ. Πολεοδομικής Αίτησης: ΛΕΥ/00879/2023

ΟΡΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

1. Ο κύριος του έργου φέρει ακέραη την ευθύνη για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, μέτρων και περιορισμών που επιβάλλονται με την παρούσα Γνωμοδότηση.
2. Ο κύριος του έργου δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη σχετικής ρητής αναφοράς στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.
3. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο, το Τμήμα Περιβάλλοντος θα μπορεί να επιβάλει νέους περιβαλλοντικούς όρους για την προστασία του περιβάλλοντος, οι οποίοι θα είναι άμεσα εφαρμόσιμοι από τον κύριο του έργου, χωρίς την υποχρέωση για οποιαδήποτε αποζημίωση από την Κυπριακή Δημοκρατία.
4. Όλες οι εργασίες ανέγερσης και λειτουργίας του έργου να συμμορφώνονται με τους σχετικούς με την προστασία του περιβάλλοντος νόμους, κανονισμούς, διατάγματα και τροποποιήσεις που διέπουν αυτούς όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή και αντικαθίστανται.
5. Απαγορεύεται η διάθεση στο έδαφος ή/και το υπέδαφος ή στα νερά ουσιών που ρυπαίνουν ή ενδέχεται να ρυπάνουν τα υπόγεια ή/και τα επιφανειακά νερά ή/και το έδαφος, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμου του 2002, και των τροποποιήσεών του, εκτός εάν η απόρριψη γίνεται σύμφωνα με Άδεια Απόρριψης Αποβλήτων που παραχωρείται από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
6. Απαγορεύεται αυστηρά η καύση αποβλήτων ή άλλων ουσιών ή αντικειμένων.
7. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής να και λειτουργίας του έργου να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.
8. Απαγορεύεται η ανεξέλεγκτη απόρριψη στερεών ή/και υγρών αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στο χώρο εντός της εγκατάστασης και γύρω από αυτή.
9. Ο κύριος του έργου να ενημερώνει το Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος σε περίπτωση ατυχήματος ή παρατήρησης αμέλειας.
10. Κατά τον σχεδιασμό της εγκατάστασης να ληφθεί υπόψη η αποφυγή πιθανών αντανakλάσεων και ενοχλήσεων σε περίοικους ή και διερχομένους τόσο στο άμεσο εγγύς περιβάλλοντα χώρο όσο και σε μακρινές αποστάσεις.

11. Να ετοιμαστεί κατάλληλο πρόγραμμα για σωστή ενημέρωση και εκπαίδευση του προσωπικού, ώστε να διασφαλιστεί η σωστή εφαρμογή των περιβαλλοντικών όρων της παρούσας Γνωμοδότησης κατά το στάδιο κατασκευής και λειτουργίας του έργου.
12. Σε περίπτωση ουσιώδους επέκτασης ή τροποποίησης του έργου, ο κύριος του έργου να διαβουλευτεί με το Τμήμα Περιβάλλοντος, ώστε να αξιολογηθεί κατά πόσο οι τροποποιήσεις εμπíπτουν στους περί Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμους του 2018 έως 2023.
13. Μετά την έκδοση των απαιτούμενων αδειών (πολεοδομική άδεια, άδεια οικοδομής, κ.α.) και την λειτουργία της εγκατάστασης, αν παρατηρηθούν επιπρόσθετα περιβαλλοντικά ζητήματα λόγω κατασκευής ή / και λειτουργίας της προτεινόμενης ανάπτυξης που δεν καλύπτονται από τους όρους της παρούσας Γνωμοδότησης, ο κύριος του έργου πρέπει να επανέλθει για επαναξιολόγηση των επιπτώσεων.
14. Η θετική προσέγγιση της Περιβαλλοντικής Αρχής για το έργο δεν επεκτείνεται και δεν συμπεριλαμβάνει τυχόν κατασκευή ή και επέκταση των υποδομών σύνδεσης του έργου με το σύστημα μεταφοράς ενέργειας.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: ΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

1. Ο εργολάβος που θα αναλάβει το έργο να συμμετέχει σε αδειοδοτημένο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης Α.Κ.Κ. [Κανονισμός 7, Παράγραφος (2α και 2β)], ή να διατηρεί και λειτουργεί αδειοδοτημένο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Κ.Κ.), που εκδίδεται δυνάμει των περί Αποβλήτων Νόμων 2011-2022 και Κανονισμών Κ.Δ.Π. 159/2011 και τον εκάστοτε τροποποιήσεων τους.
2. Στην περίπτωση που ο εργολάβος θα διαχειριστεί ο ίδιος κάποια από τα μη επικίνδυνα απόβλητα, να κατέχει εν ισχύ Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων ή Πιστοποιητικό Καταχώρησης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων, που εκδόθηκαν δυνάμει του περί Αποβλήτων Νόμου του 2011 [185(Ι)/2011] και τον εκάστοτε τροποποιήσεων του, για συλλογή και μεταφορά ή/και την επεξεργασία των κατηγοριών αποβλήτων που θα προκύψουν από τις δραστηριότητες που διενεργούνται για την ολοκλήρωση των προνοιών του έργου.
3. Σε περίπτωση που δε θα τα διαχειριστεί ο ίδιος υποχρεούται να παραδίδει τα απόβλητα σε Αδειοδοτημένους Φορείς ή Κατόχους Πιστοποιητικού ή να στηριχθεί στις δυνατότητες άλλου Φορέα που κατέχει τα πιο πάνω προαπαιτούμενα, για τη συλλογή και μεταφορά των κατηγοριών αποβλήτων που θα προκύψουν.
4. Ο εργολάβος να υπογράφει το σχετικό Έντυπο Αναγνώρισης και Παρακολούθησης (Κ.Δ.Π. 31/2016) σε κάθε παράδοση και να απαιτεί αντίγραφο του Συλλέκτη-Μεταφορέα από την έργου που παρέλαβε τα απόβλητα. Τα αντίγραφα θα πρέπει να τηρούνται ως αποδεικτικά στοιχεία της ορθής διαχείρισης των αποβλήτων και να αποστέλλονται στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος με την ολοκλήρωση του έργου ή όποτε τους ζητηθούν.
5. Οι ποσότητες μπαζών / υλικών εκσκαφής που θα προκύψουν από το έργο να γίνει προσπάθεια να επαναχρησιμοποιηθούν για επιχωματώσεις στο έργο στο μέγιστο δυνατό βαθμό και να καταβληθεί προσπάθεια επίτευξης μηδενικού χωματοουργικού ισοζυγίου κατά τη διάρκεια των χωματοουργικών εργασιών της φάσης κατασκευής του έργου. Τυχόν περίσσεια μπαζών που πιθανόν να προκύψει να τύχει διαχείρισης σύμφωνα με τον περί Αποβλήτων Νόμους και των τροποποιήσεών του.

6. Οι εργασίες και η αποθήκευση υλικών να περιορίζονται αποκλειστικά εντός των τεμαχίων χωροθέτησης του έργου. Να μην γίνει καμιά επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο.
7. Να γίνει κατάλληλη διευθέτηση των χώρων αποθήκευσης αδρανών υλικών σε θέσεις όπου δεν θα επηρεάζουν αρνητικά την επιφανειακή απορροή και τη βλάστηση, εντός της περιμετρικής περιφράξης. Στους χώρους αποθήκευσης αδρανών να χρησιμοποιούνται μέσα όπως προστατευτικές τάφρους ή άλλα ώστε να αποφεύγεται η διασπορά στερεών σωματιδίων.
8. Το εργοτάξιο να περιφραχθεί με κατάλληλη περίφραξη, η οποία να είναι φιλική προς το περιβάλλον. Η περίφραξη να μην στερεωθεί στο έδαφος με μπετόν και να επιτρέπει στην πανίδα της περιοχής να εισέρχεται και να εξέρχεται ελεύθερα. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
9. Κατά τον σχεδιασμό της εγκατάστασης να ληφθεί υπόψη η αποφυγή πιθανών αντανakλάσεων και ενοχλήσεων σε περίοικους ή και διερχομένους τόσο στο άμεσο εγγύς περιβάλλοντα χώρο όσο και σε μακρινές αποστάσεις.
10. Να ετοιμαστεί Διαχειριστικό Σχέδιο εργοταξίου που θα εφαρμόζεται κατά την κατασκευή του έργου. Το εν λόγω σχέδιο να προβλέπει την ορθολογική διαχείριση του εργοταξίου (περιλαμβανομένης και της συλλογής και διάθεσης/απόρριψης αποβλήτων, μεταχειρισμένων μηχανέλαιων, άχρηστων υλικών, αποβλήτων από εκσκαφές, κλπ.) η οποία να φαίνεται μέσα από χωροθετικά σχέδια, στα οποία να φαίνονται ευκρινώς οι διάφοροι χώροι, όπως ο χώρος για την ασφαλή αποθήκευση καυσίμων και χημικών, οι υγειονομικές διευκολύνσεις, οι διαδρομές διακίνησης των βαρέων και άλλων οχημάτων, κλπ. Επίσης, στα χωροθετικά σχέδια οργάνωσης εργοταξίου να παρουσιάζονται ξεχωριστά ο χώρος προσωρινής αποθήκευσης των πρώτων υλών και αποβλήτων, των επικίνδυνων αποβλήτων, τα γραφεία και οι χώροι στάθμευσης.
11. Να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας τόσο για την προστασία των εργαζομένων, όσο και του κοινού (π.χ. σήμανση, κιγκλιδώματα εκατέρωθεν των εκσκαφών, κλπ.).
12. Όλα τα οικοδομικά υλικά να αποθηκεύονται σε περιφραγμένο χώρο, η δε έκταση που θα χρησιμοποιηθεί, να καθαρισθεί μετά το πέρας των εργασιών και, αν είναι δυνατό, να επαναφερθεί στην αρχική της κατάσταση.
13. Στους χώρους του εργοταξίου να υπάρχουν απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, άμμος) σε επαρκείς ποσότητες ώστε να μπορούν να συγκρατούνται καύσιμα και λιπαντικά σε περίπτωση διαρροής τους. Μετά τη χρήση τους τα απορροφητικά υλικά να συλλέγονται και να διατίθενται σε αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης με βάση τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022.
14. Υγρά τα οποία είναι αποθηκευμένα στο εργοτάξιο (π.χ. μη χρησιμοποιημένα μηχανέλαια, καύσιμα, κλπ.) και που θα μπορούσαν να διαρρεύσουν στο περιβάλλον, να φυλάσσονται σε κατάλληλα δοχεία.
15. Να καταρτιστεί Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης το οποίο να εφαρμόζεται, κατά τη διάρκεια των εργασιών υλοποίησης του έργου, σε περίπτωση ατυχήματος, διαρροής ουσιών (ειδικά επικίνδυνων) στο έδαφος, φωτιάς, έκρηξης, πυρκαγιάς, πλημμύρας, σεισμού και

τραυματισμού προσώπου. Σε τέτοιες περιπτώσεις να ειδοποιούνται αμέσως οι εκάστοτε αρμόδιες αρχές.

16. Να χρησιμοποιηθεί το υφιστάμενο οδικό δίκτυο της περιοχής. Να μην γίνει καμία αναβάθμιση του οδικού δικτύου (π.χ. ασφαλτόστρωση ή διαπλάτυνση).
17. Όλα τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια της διαμόρφωσης του χώρου του έργου να συντηρούνται ορθά, σε τακτικά χρονικά διαστήματα και να μην παρουσιάζουν οποιοσδήποτε διαρροές καυσίμων, μηχανέλαιων.
18. Η εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών πλαισίων να προσαρμόζεται στο ανάγλυφο της περιοχής.
19. Να γίνει φύτευση περιμετρικά του χώρου του έργου, καθ' όλο το μήκος του βόρειου άκρου του χώρου που θα περιφραχθεί, με δέντρα ή/και θάμνους ιθαγενών, τοπικών και αυτοφυών ειδών, με την καθοδήγηση του Τμήματος Δασών. Το ύψος των φυτών να μην εμποδίζει την απόδοση των φωτοβολταϊκών πλαισίων.
20. Να μην γίνεται χρήση οποιονδήποτε εντομοκτόνων ή παρασιτοκτόνων στην περιοχή όπου θα εγκατασταθεί το έργο ή στην ευρύτερη περιοχή
21. Για τις υγειονομικές ανάγκες του προσωπικού των εργοταξίων να τοποθετηθούν χημικές τουαλέτες εντός των χώρων των τεμαχίων του έργου. Τα υγρά απόβλητα από τις χημικές τουαλέτες να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής και μεταφοράς, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2022, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.
22. Κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης. Για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων από τη δημιουργία σκόνης προτείνονται τα πιο κάτω μέτρα, όπως:
 - i. Όλοι οι χώροι και οι οδικές προσβάσεις που θα χρησιμοποιούνται από οχήματα να διαμορφωθούν κατάλληλα και να επιστρωθούν με υλικά που θα περιορίζουν την εκπομπή σκόνης στην ατμόσφαιρα, εάν απαιτηθεί.
 - ii. Να καταρτιστεί κατάλληλο σχέδιο δρομολογίων οχημάτων ώστε αυτά να ελαχιστοποιηθούν με στόχο την κατά το δυνατό μικρότερη έκλυση αέριων ρύπων και σκόνης.
 - iii. Τα οχήματα μεταφοράς να διατηρούν χαμηλές ταχύτητες κίνησης (~10 km/h) στους χωμάτινους δρόμους.
 - iv. Κατά τη μεταφορά χύδην υλικών από/προς το εργοτάξιο να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορτηγών οχημάτων μεταφοράς και το φορτίο να είναι σκεπασμένο.
 - v. Να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματουργικές εργασίες και στους διαδρόμους κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
 - vi. Όταν απαιτείται, να γίνεται διαβροχή των χώρων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή έκλυσης/εκπομπής σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 Beaufort, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού.
 - vii. Οι χωματουργικές εργασίες να αποφεύγονται κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρυμένων με αιωρούμενα σωματίδια.

- viii. Να μειωθεί κατά το δυνατόν των αποθέσεων/αποσπάσεων υλικών σε/από σωρούς και η εναπόθεση/απόσπαση υλικών σε και από σωρούς να πραγματοποιείται από το ελάχιστο δυνατό ύψος έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κονιορτού.
 - ix. Κανένα όχημα μεταφοράς, σκάφος ή κάδος τοποθέτησης αδρανών υλικών να περιέχει υλικό μετά το πέρας των ημερήσιων εργασιών.
 - x. Οι εξατμίσεις όλων των μηχανημάτων να είναι στραμμένες μακριά από το έδαφος
23. Να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου, όπως:
- i. Χρήση νέων μοντέλων μηχανημάτων και οχημάτων του εργοταξίου.
 - ii. Τακτική συντήρηση και λειτουργία όλων των μηχανημάτων/οχημάτων του εργοταξίου.
 - iii. Χρησιμοποίηση αντιδονητικών βάσεων και αποσβεστών στα πλαίσια των μηχανών.
 - iv. Χρήση σιγαστήρων και πλευρικών παραπτετασμάτων, όπου είναι εφικτό.
 - v. Τήρηση του ωραρίου εργασίας. Οι θορυβώδεις εργασίες να γίνονται κατά τη διάρκεια κανονικών ωρών εργασίας και όχι σαββατοκύριακα ή αργίες, για αποφυγή πρόκλησης όχλησης.
 - vi. Να γίνεται σωστός προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών ώστε να αποφεύγεται, κατά το δυνατόν, η συγκέντρωση και η ταυτόχρονη λειτουργία πολλών μηχανημάτων στο εργοτάξιο.
 - vii. Να τηρείται κατάλληλο πρόγραμμα δρομολογίων των βαρέων οχημάτων του εργοταξίου για την ελαχιστοποίηση αυτών, με σκοπό την κατά το δυνατό λιγότερη όχληση από την εκπομπή περιβαλλοντικού θορύβου.
24. Οι εκπομπές αέριων ρύπων που θα εκπέμπονται από τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν στο στάδιο της κατασκευής, να είναι συμβατές με τις κείμενες νομοθεσίες που αφορούν στην εκπομπή αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα από μηχανήματα / οχήματα.
25. Το επιφανειακό έδαφος να διατηρηθεί και να παραμείνει ασφράγιστο και ασυμπίεστο ώστε να διατηρείται η φυσική χαμηλή βλάστηση και να προστατεύεται το έδαφος από διάβρωση καθώς και για να μπορεί να απορροφά τα όμβρια ύδατα ώστε να μην αυξηθεί ο κίνδυνος πλημμύρας στην περιοχή. **Ο όρος αυτός είναι Ουσιώδης.**
26. Ο Κύριος του Έργου έχει υποχρέωση να αποκαταστήσει τον περιβάλλοντα χώρο μετά την εκτέλεση των κατασκευαστικών έργων και γενικά να μεριμνήσει για την καθαριότητα του.
27. Σε περίπτωση ανεύρεσης αρχαιοτήτων στη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών του έργου, αυτές να διακοπούν άμεσα και να ειδοποιηθεί το Τμήμα Αρχαιοτήτων για να προβεί στη δέουσα αρχαιολογική έρευνα, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Περί Αρχαιοτήτων Νόμου (ΚΕΦ.31). **Ο όρος αυτός είναι Ουσιώδης.**

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: ΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

1. Να τοποθετηθεί κατάλληλη σήμανση και να απαγορεύεται η είσοδος σε οποιοδήποτε μη εξουσιοδοτημένο άτομο.
2. Εάν εγκατασταθεί εξωτερικός φωτισμός, να σχεδιαστεί με τρόπο που να αποφεύγονται οι αντανakλάσεις και οι οχλήσεις σε γειτονικές ιδιοκτησίες και η διάχυση φωτός προς τα πάνω. Επίσης, να μην χρησιμοποιείται φωτισμός κατά τις βραδινές ώρες εκτός σε έκτακτες περιπτώσεις.

3. Να υπάρχει ετοιμότητα εκ μέρους του κύριου του έργου, ο οποίος σε συνεργασία με την Πυροσβεστική Υπηρεσία να λάβει τα κατάλληλα μέτρα (π.χ. αποψίλωση ξηράς βλάστησης κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης υποδομής αντικεραυνικής προστασίας, και να προμηθευτεί τον απαιτούμενο πυροσβεστικό εξοπλισμό (πυροσβεστήρες κ.λπ.) για αντιμετώπιση πυρκαγιάς, έκρηξης και άλλων έκτακτων περιστατικών που δύναται να επηρεάσουν το ανθρωπογενές και το φυσικό περιβάλλον.
4. Το καθάρισμα των αγριόχορτων και απομάκρυνση να γίνεται μεταξύ Μαΐου και Ιουνίου.
5. Για την καταπολέμηση των αγριόχορτων να προτιμούνται μηχανικά μέσα. Σε περίπτωση όπου αυτό δεν είναι εφικτό, η όποια χρήση σκευασμάτων ζιζανιοκτόνων να συμμορφώνεται με τις πρόνοιες του περί Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων Νόμου του 2011, και των τροποποιήσεών του, καθώς και με Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΚΔΠ 93/2018).
6. Να αποφεύγεται η χρήση χημικών καθαριστικών για τα πλαίσια.
7. Για οποιαδήποτε απόβλητα που προκύπτουν από τη λειτουργία και συντήρηση του εξοπλισμού, ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να τα παραδίδει σε αδειοδοτημένο διαχειριστή σύμφωνα επίσης, με τους Περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2022.
8. Να ελέγχεται τακτικά η καλή λειτουργική κατάσταση του έργου. Ο κύριος του έργου να επιλαμβάνεται άμεσα των όποιων βλαβών, ιδιαίτερα όταν προκύπτει ρύπανση του περιβάλλοντος. Στις περιπτώσεις αυτές να ενημερώνεται το Τμήμα Περιβάλλοντος.
9. Ο κύριος του έργου είναι υπεύθυνος για την ετοιμασία και εφαρμογή Προγράμματος Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης.
10. Πριν από την εκτέλεση εργασιών συντήρησης του έργου, να προηγείται έλεγχος στον εξοπλισμό του για τυχόν ύπαρξη φωλιών ειδών πανίδας, έτσι ώστε να αποφεύγεται η καταστροφή τους.
11. Η συντήρηση των πλαισίων να γίνεται πριν ή μετά την περίοδο φωλεοποίησης ειδών πτηνοπανίδας (Μάρτιος – Ιούνιος) για την ελαχιστοποίηση της δυνητικής ενόχλησης στα είδη.

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: ΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΧΗΜΙΚΗΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (ΜΠΑΤΑΡΙΕΣ)

1. Τα συστήματα αποθήκευσης (μπαταρίες) να τοποθετηθούν πάνω σε βάση/πέδιλο από σπλισμένο σκυρόδεμα.
2. Να γίνει εγκατάσταση κατάλληλου συστήματος κλιματισμού εντός του συστήματος μπαταριών για διατήρηση της θερμοκρασίας στο βέλτιστο επίπεδο.
3. Αναφορικά με τα συστήματα ψύξης και κλιματισμού που θα βρίσκονται στην εγκατάσταση, ο ιδιοκτήτης υποχρεούται να τηρεί τις πρόνοιες του Νόμου, 46(Ι)/2017, περί ορισμένων φθοριούχων αερίων (ανάκτηση, πρόληψη διαρροών, περιβαλλοντική καταστροφή αερίων) καθώς και των Κ.Δ.Π. Κανονισμών 335/2018 που προκύπτουν από αυτόν (πιστοποίηση προσωπικού που ασκεί εργασίες σε ψυκτικό εξοπλισμό).
4. Να γίνει εγκατάσταση ενσωματωμένου συστήματος πυρόσβεσης, ακολουθώντας τις προδιαγραφές του κατασκευαστή και σύμφωνα με τις υποδείξεις της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.

5. Να υπάρχει ετοιμότητα εκ μέρους του κύριου του έργου, ο οποίος σε συνεργασία με την Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου να λάβει τα κατάλληλα μέτρα για αντιμετώπιση πυρκαγιάς, έκρηξης και άλλων έκτακτων περιστατικών που θα επηρεάσουν το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον.
6. Να καταρτιστεί και να τηρείται τακτικό (πχ. εβδομαδιαίο/μηνιαίο) πρόγραμμα επιθεώρησης και συντήρησης των επιμέρους συστημάτων και εξοπλισμού του έργου (π.χ. σημεία σύνδεσης, εξοπλισμός παρακολούθησης, κλπ.). Ο κύριος του έργου να επιλαμβάνεται αμέσως τυχόν βλαβών που προκύπτουν.
7. Όταν απαιτηθεί αντικατάσταση των συστημάτων αποθήκευσης (μπαταρίες), αυτά να ανακυκλωθούν από τον κύριο του έργου ή τον πάροχο εξοπλισμού του συστήματος, είτε σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις στη Δημοκρατία, είτε μέσω μεταφοράς σε αδειοδοτημένη εγκατάσταση στο εξωτερικό.
8. Όταν απαιτηθεί αντικατάσταση των συστημάτων αποθήκευσης (μπαταρίες), αυτά να ανακυκλωθούν από τον κύριο του έργου ή τον πάροχο εξοπλισμού του συστήματος, είτε σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις στη Δημοκρατία, είτε μέσω μεταφοράς σε αδειοδοτημένη εγκατάσταση στο εξωτερικό.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε: ΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΞΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

1. Η αποξήλωση του έργου να γίνεται με βάση το εκάστοτε ισχύον νομικό πλαίσιο.
2. Ο κύριος του έργου υποχρεούται με τον τερματισμό της λειτουργίας του να διασφαλίσει ότι θα αποκαταστήσει κάθε ζημιά που ενδεχομένως έχει προκληθεί στο περιβάλλον, και το φυσικό περιβάλλον με τη διαμόρφωση και ένταξη του χώρου των εγκαταστάσεων στο περιβάλλον ώστε να επιτυγχάνεται η αναβάθμιση διατήρηση του τοπίου. Αυτό να επιτευχθεί με την υποβολή κατάλληλων σχεδίων με την πάροδο του χρόνου προς την Περιβαλλοντική Αρχή.
3. Στο πλαίσιο αποκατάστασης του χώρου, να γίνει προσπάθεια για επαναφορά και βελτίωση της γόνιμότητας του εδάφους χρησιμοποιώντας φυτοτεχνικές αποκαταστάσεις, σε συνεννόηση με το Τμήμα Γεωργίας.
4. Να διασφαλιστεί ότι οι εργασίες αποξήλωσης θα περιοριστούν στον χώρο του έργου, χωρίς να γίνει καμία επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο.
5. Στο πλαίσιο αποκατάστασης του χώρου, σε σημεία όπου παρατηρηθεί διάβρωση του εδάφους να εξεταστεί το ενδεχόμενο φύτευσης κατάλληλων ειδών χλωρίδας.
6. Κατά τη διάρκεια των εργασιών αποξήλωσης να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων, όπως αυτοί τροποποιούνται ή αντικαθίστανται. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Οκτώβριος 2024